ПРАЦЫ ХАПАЕ. А ЖАДАННЯ?

З 48 раёнаў краіны, дзе сітуацыя на рынку працы ацэньваецца як напружаная, па стане на 1 ліпеня толькі ў адным адбылося пагаршэнне стану — у Сенненскім, што на Віцебшчыне.

Чаму так адбылося, якую ініцыятыву праяўляе мясцовая ўлада, каб выправіць сітуацыю? Гэта высвятляў карэспандэнт «МС».

Шукаюць швачку, пастуха і бухгалтара

Сітуацыя ў раёне тыповая для краіны: афіцыйная колькасць беспрацоўных меншая, чым колькасць вакансій. У чым тады праблема?

— З аднаго боку, людзі скардзяцца, што не могуць уладкавацца, а кіраўнікі — на недахоп нармальных прэтэндэнтаў на пасады, нярэдка з нядрэннымі заробкамі. Я, калі стаў старшынёй камісіі, стаў аналізаваць тэму, каб разабрацца ў сітуацыі. Канешне, і раней праводзілася работа, каб усе, хто хоча працаваць, мелі такую магчымасць. Райвыканкам трымаў пытанне на кантролі, працягвае гэта рабіць. І кірмашы вакансій праводзіліся і гэтак далей. Іншая справа — ці зацікаўленыя людзі працаваць? — разважае **старшыня раённага Савета дэпутатаў Міхаіл ВІЛЮГА.**

У раёне, паводле даных на пачатак жніўня, колькасць беспрацоўных, якія знаходзяцца на афіцыйным ўліку, 70 чалавек, а вакансій — 103. Найбольш запатрабаваныя рабочыя прафесіі: швачка, трактарыст, электрагазазваршчык, жывёлавод, пастух, аператар машыннага даення, кіроўца. А сярод спецыялістаў у дэфіцыце бухгалтары, заатэхнікі, ветэрынарныя ўрачы, аграномы.

Міхаіл Вілюга напружанасць на рынку працы тлумачыць аб'ектыўнымі прычынамі. У прыватнасці, на стадыі банкруцтва дзве сельскагаспадарчыя арганізацыі. Іх было вырашана далучыць да больш моцнай — пад эгідай холдынга. Старанным работнікам прапанавалі такія ж пасады. Тыя, хто, мякка кажучы, не разумее, што такое дысцыпліна і спраўнасць, не надта рады ў гаспадарцы з сучаснымі вытворчымі тэхналогіямі. І адпаведнымі працоўнымі патрабаваннямі.

«Хіпі» па жыцці?

Плюс, як адзначыў суразмоўнік, ёсць такія грамадзяне, якіх можна аднесці да катэгорыі «перакаці-поле». Дарэчы, ёсць з іх і тыя, хто асабліва не залежыць ад спіртнога, проста логіка свая.

— Абыякавыя, і ім усё роўна па жыцці. Як правіла, у такіх сям'і няма. Напрыклад, здаровы мужык запэўнівае, што даглядае састарэлую маму, а сам жыве з яе пенсіі. Але і з такім трэба гутарыць, пераконваць у неабходнасці працаваць. Не стане маці, як потым на жыццё зарабляць? — прыводзіць прыклад суразмоўнік.

Такіх «хіпі» сталі запрашаць на пасяджэнні камісій. У прыватнасці, у адным з сельсаветаў пагутарылі з шасцю тутэйшымі мужчынамі. Узрост прыкладна ад 35 да 55 гадоў. І двое пагадзіліся працаваць: пастухом і на грамадскіх аплатных работах.

Алена ЛАМНІКАВА з дачкой Лізаветай.

Члены камісіі ўпэўніліся ў правільнасці такога кірунку дзейнасці. Нават тыя, хто і далей працягвае жыць «сваім жыццём», напэўна, задумаліся.

Калі беспрацоўныя хочуць стаць больш запатрабаванымі, іх перавучваюць.

Як адзначыў **начальнік упраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне райвыканкама Аляксандр ПАЎЛОЎСКІ,** сёлета арганізавалі навучанне каля дваццаці грамадзян па такіх спецыяльнасцях, як трактарыст-машыніст, кухар, майстар па манікюры і педыкюры ды і іншых. Сацыяльным работнікам стаў чалавек з абмежаванымі магчымасцямі.

З хімчысткі ва ўладальнікі

Былая беспрацоўная **Алена ЛАМНІКАВА** летась стала наваспечанай уладальніцай аграсядзібы. Яе «Купальніца» знаходзіцца ў вёсцы Мелехава, якая ад Віцебска прыкладна за сорак кіламетраў. У раёне ўсяго 17 сядзіб, наведвальнікам прапануюць 12 турыстычных маршрутаў.

Цікава, што жанчына раней працавала ў абласным цэнтры ў дзяржаўнай хімчыстцы. Раней тут знаходзілася яе дача. З часам зразумела, што хоча жыць у вёсцы, на прыродзе. Але ж чым заняцца? А менавіта аграрны турызм — вельмі перспектыўная справа. Да таго ж сёння вельмі спрыяльныя падаткі: трэба заплаціць усяго базавую велічыню на год.

Жанчына расказала, што атрымала бязвыплатную фінансавую дапамогу ў памеры прыкладна 1,5 тысячы долараў у эквіваленце. Каб яе атрымаць, афіцыйна стала на ўлік у службе занятасці, напісала бізнес-план. Першымі гасцямі былі знаёмыя сяброў, потым іх сябры. Адначасова ў сядзібе могуць спыніцца каля 15 чалавек. Гаспадыня імкнецца, каб на адпачынак прыязджалі сем'і. Сярод пастаяльцаў аднойчы былі члены здымачнай групы серыяла з Расіі.

Усім, хто спыняецца, прыходзяцца даспадобы вялізны сад, тры сажалкі з вялікай колькасцю рыбы. Ды і зімой тут адпачываеш душой. Можна пакатацца на каньках ці на лыжах.

Тутэйшыя, паводле слоў гаспадыні, адносяцца да бізнесу спрыяльна. Многія з радасцю ходзяць у грыбы, ягады, прадаюць яйкі.

У перспектыве гаспадыня хоча купіць кароўку, можа і не адну, каня, не выключае, што ў гаспадарцы з'явіцца іншая жыўнасць, напрыклад, экзатычны поні. Тады будзе наймаць на працу вяскоўцаў. Муж Ягор ужо сёння ледзь спраўляецца з мужчынскімі абавязкамі па гаспадарцы. Дарэчы, ён — індывідуальны прадпрымальнік. У Віцебску займаецца рамонтам, афарбоўкай аўто. Сужэнцы не выключаюць, што потым будзе развіваць гэты бізнес і ў глыбінцы...

Акрамя гаспадыні сядзібы, летась дапамаглі яшчэ двум заяўнікам. Адзін займаецца вырабам і рамонтам мэблі, другі спецыялізуецца на вырабе лодак, альтанак, дзіцячых пляцовак, верхняй канструкцыі калодзежаў.

Сёлета яшчэ двум беспрацоўным аказалі фінансавую падтрымку для пачатку іх справы: развядзення буйной рагатай скаціны і гандлю сувенірнай прадукцыяй.

Хто хоча, той зарабляе

У райвыканкаме канстатуюць, што дзякуючы заканадаўчай падтрымцы для тых, хто ў бізнесе або хоча займацца сваёй справай, адчуваецца прагрэс.

Як паведаміў **намеснік старшыні райвыканкама Сяргей ГАЛЫНЧЫК,** у раёне працуе каля 230 суб'ектаў малога і сярэдняга бізнесу і больш за 210 ІП. Толькі за першае паўгоддзе створана дзевяць прадпрыемстваў (пры адпаведным заданні ў пяць). Сярод навічкоў фірма, якая спецыялізуецца на вырошчванні і рэалізацыі на экспарт насення. Яшчэ адна зарабляе на вытворчасці кармавых дабавак, дзве фірмы дзейнічаюць у сферы дрэваапрацоўкі.

Ужо не першы год паспяхова працуе фірма з удзелам сербскага капіталу. Яна таксама займаецца дрэваапрацоўкай. У прыватнасці, тут вырабляюць пелеты. Калі вытворчасць пашыраюць, набіраюць людзей на працу. Да таго ж заробкі на самых адказных участках працы неблагія. Словам, хочаш працаваць — працуй і зарабляй.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ДА ВЕДАМА

Больш падрабязна глядзіце ў інфаграфіцы

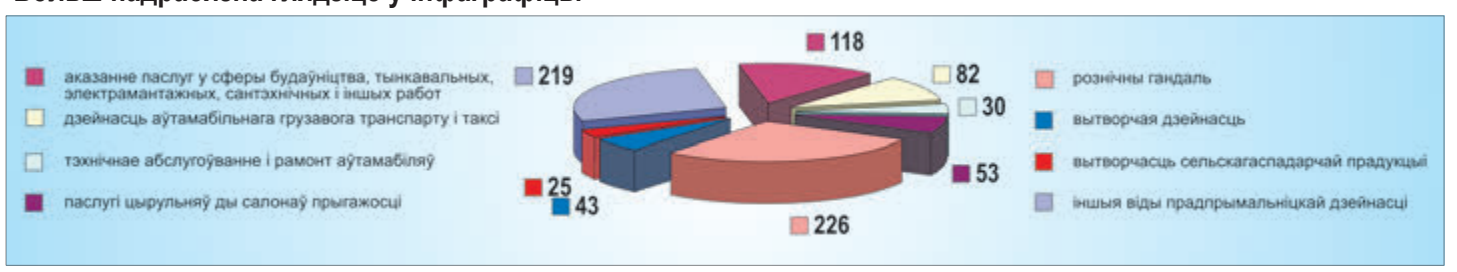

Дапамогу ў 15 БПМ могуць атрымаць пры арганізацыі прадпрымальніцкай дзейнасці, дзейнасці па аказанні паслуг у сферы аграэкатурызму, рамесніцкай дзейнасці беспрацоўныя, якія жывуць у малых і сярэдніх гарадах з высокай напружанасцю на рынку працы. Іх спіс вызначаецца дзяржаўнымі і (ці) абласнымі праграмамі садзейнічання занятасці насельніцтва. Такім правам скарысталіся за 6 месяцаў бягучага года 179 беспрацоўных.

І нарэшце, на самы вялікі памер дапамогі — 20 БПМ — могуць разлічваць беспрацоўныя пры арганізацыі прадпрымальніцкай дзейнасці, звязанай з укараненнем вынікаў навуковых даследаванняў і распрацовак. Гаворка ідзе аб аб'ектах права прамысловай маёмасці: вынаходкі, карысныя мадэлі, прамысловыя ўзоры, сарты раслін, тапалогіі інтэгральнай мікрасхемы.

«У дворнікі не пайду. Непрэстыжна!»

Так кажуць некаторыя грамадзяне, якія не маюць кваліфікацыі

Хто хоча працаваць, шукае магчымасці, хто не хоча — прычыну. Канешне, прасцей ляжаць на канапе і марыць, што прыйдзе добры дзядзька, возьме за руку і ўладкуе на работу. Але для гэтага трэба і самому пастарацца. Напрыклад, звярнуцца ў камісію па садзейнічанні занятасці насельніцтва, якая існуе ў кожным рэгіёне.

У Салігорскім раёне створана камісія. Пасяджэнні праходзяць двойчы ў месяц. Прычым прымаюць грамадзян у самім горадзе і паралельна — на раёне. Члены камісіі назапасілі ўжо пэўны вопыт, выбудавалі дакладную сістэму працаўладкавання розных катэгорый грамадзян.

— Найчасцей да нас звяртаюцца людзі сярэдняга ўзросту, тыя, каму каля сарака гадоў і крыху больш, — дзеліцца назіраннямі **старшыня раённага Савета дэпутатаў Ала КАЛЕЕВА,** якая ўзначальвае камісію. — Прыходзіла і некалькі маладых людзей. Напрыклад, адзін з хлопцаў хоча быць кухарам. Мы яго накіравалі ў раённае ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне насельніцтва. Дамовіліся, што яму знойдуць часовую работу і накіруюць на курсы па гэтай спецыяльнасці.

Наогул, для моладзі праблем з працаўладкаваннем не існуе, лічыць Ала Васілеўна. Праўда, ёсць нюансы з маладымі людзьмі, што рана абзавяліся сем'ямі. У іх, як правіла, за плячамі толькі школьная адукацыя, прафесіі няма. Таму яны могуць разлічваць на працу, якая не патрабуе кваліфікацыі: прыбіральшчыка, палявода. Але заяўнікаў такая сітуацыя не задавальняе. Паколькі тут шмат не заробіш. Ды члены камісіі ўсё ж раяць ім падумаць. Маўляў, у першую чаргу варта зачапіцца, мець хоць невялікую капейку, а затым упраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне накіруе іх на курсы, каб атрымалі прафесію і мелі дастойны заробак.

— Што датычыцца моладзі з вышэйшай адукацыяй, то пытанняў з працаўладкаваннем няма, — запэўнівае суразмоўніца. — Да нас у пошуках работы прыходзіла дзяўчына, якая ў свой час закончыла Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. Мы звязваліся з кіраўнікамі прадпрыемстваў, арганізацый і знайшлі ёй работу па спецыяльнасці. У раёне дастаткова вакансій — больш за тысячу. І няма таго чалавека, якому б мы не змаглі нешта падабраць. Галоўнае жаданне!

А вось да людзей, якія доўгі час злоўжывалі спіртным, або працягваюць піць, ёсць пэўныя пытанні. Гэтыя грамадзяне з-за сваёй шкоднай звычкі страцілі здароўе і не змогуць прайсці медагляд па шэрагу спецыяльнасцяў. Такім наведвальнікам цяжка падабраць кваліфікаваную работу. Але займацца некваліфікаванай некаторыя не жадаюць — непрэстыжна. Тым не менш члены камісіі імкнуцца знайсці і для іх месца, тэлефануюць на прадпрыемствы, у арганізацыі. Напрыклад, там патрэбны падсобныя рабочыя. Перш чым паслаць туды патэнцыйнага работніка, абавязкова высвятляюць, чым канкрэтна ён будзе займацца, ці асіліць працоўныя абавязкі чалавек са слабым здароўем.

— Ёсць і грамадзяне, якія выконваюць нейкія работы па дамоўленасці з фізічнымі асобамі. У прыватнасці, да нас звярнулася жанчына, што шые дома. Ёй растлумачылі, што неабходна аформіць самазанятасць і працягваць займацца справай і надалей, але ўжо афіцыйна.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.